

DA-002-001402

Seat No. _____

B. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

CORE-5 : Money Economics & Financial System - II
(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001402

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) આંતરિક વિકલ્પના આધારે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.

1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના સાચા જવાબ લખો : 20

(1) વ્યાપારચક્રના કયા તબક્કામાં ભાવ, ઉત્પાદન, રોજગારી અને આવકમાં ધીમો વધારો થાય છે ?

- (A) તેજ (B) મંદી
(C) સુધારણા (D) ઓટ

(2) મુખ્ય વ્યાપારચક્રો કયા અર્થશાસ્ત્રીને નામે ઓળખાય છે ?

- (A) જોસેફ કિચન (B) કલેમન્ટ જગલર
(C) કોન્ડ્રેટીફ (D) જી. વી. હેબરલર

(3) ચક્રાકાર પરિવર્તનો કયા દેશોમાં જોવા મળતાં નથી ?

- (A) ઔદ્યોગિક દેશોમાં (B) ખેતીપ્રધાન દેશોમાં
(C) અલ્પવિકસિત દેશોમાં (D) વિકાસમાન દેશોમાં

(4) આર્થિક પરિવર્તનોના કેટલા પ્રકાર પાડવામાં આવ્યા છે ?

- (A) બે (B) પાંચ
(C) ત્રણ (D) ચાર

- (5) અર્થશાસ્ત્રીઓ કુગાવાને દેશના આર્થિક જીવનના કયા રોગ તરીકે ઓળખાવે છે ?
- (A) કેન્સર (B) ક્ષય
(C) કોલેરા (D) ડાયાબિટીસ
- (6) અલ્પકાલીન કુગાવાનો સમયગાળો કેવો હોય છે ?
- (A) લાંબો (B) ટૂંકો
(C) મધ્યમ (D) અતિલાંબો
- (7) ઈ.સ. 1923માં કયા દેશમાં કુગાવો સર્જાયો હતો ?
- (A) ભારતમાં (B) કેનેડામાં
(C) અમેરિકામાં (D) જર્મનીમાં
- (8) ભારતમાં રિઝર્વ બેંકની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવેલ ?
- (A) 1929 (B) 1935
(C) 1921 (D) 1937
- (9) ભારતમાં ન્યૂનતમ અનામત પદ્ધતિનો અમલ ક્યારથી કરવામાં આવી રહ્યો છે?
- (A) 1952 (B) 1959
(C) 1954 (D) 1956
- (10) મધ્યસ્થ બેંક વ્યાપારી બેંકનાં બેંકર તરીકે કેટલા પ્રકારનાં કાર્યો બજાવે છે ?
- (A) પાંચ (B) ત્રણ
(C) બે (D) ચાર
- (11) કયા અર્થશાસ્ત્રી કહે છે કે “બેંકદર ટૂંકાગાળામાં વ્યાજના દરમાં ફેરફાર લાવીને ધિરાણની માંગમાં પરિવર્તન લાવે છે.” ?
- (A) ડી. કોક (B) કેઈન્સ
(C) હોટ્ટે (D) કાઉથર
- (12) બોન્ડ ઉપરનો પ્રવર્તમાન વ્યાજ દર એ -
- (A) બિલદર છે. (B) બોન્ડદર છે.
(C) થાપણદર છે. (D) રેપોરેટ છે.

- (13) નાણાંની રોકડ પસંદગી એટલે.....
- (A) બચત પસંદગી (B) રોકાણ પસંદગી
(C) તરલતા પસંદગી (D) સંગ્રહ પસંદગી
- (14) વ્યાજ જતું કરીને પણ રોકડનાણું હાથ ઉપર રાખવાનો લોકોનો હેતુ.....
- (A) વિનિમયનો છે. (B) સાવચેતીનો છે.
(C) સટ્ટાકીય છે. (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય છે.
- (15) કેઈન્સનો રોકડ પસંદગીનો સિદ્ધાંત -
- (A) નાણાકીય પરિબલોની અવગણના કરે છે.
(B) વાસ્તવિક પરિબલોની અવગણના કરે છે.
(C) નાણાકીય અને વાસ્તવિક બંને પરિબલોની અવગણના કરે છે.
(D) નાણાકીય અને વાસ્તવિક પરિબલોનું સંયોજન કરે છે.
- (16) લેણ-દેણની તુલાનો સિદ્ધાંત એટલે....
- (A) ટંકશાળ સમતા સિદ્ધાંત (B) સમ-ખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત
(C) માંગ-પુરવઠાનો સિદ્ધાંત (D) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં
- (17) સમ-ખરીદશક્તિના સિદ્ધાંતનું સ્વરૂપ.....
- (A) સાપેક્ષ છે. (B) નિરપેક્ષ છે.
(C) સાપેક્ષ અને નિરપેક્ષ છે. (D) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં
- (18) વિનિમય દર નિર્ધારણની સમજૂતી આપતા....
- (A) બે સિદ્ધાંતો છે. (B) ત્રણ સિદ્ધાંતો છે.
(C) ચાર સિદ્ધાંતો છે. (D) પાંચ સિદ્ધાંતો છે.
- (19) હૂંડિયામણ દર એ દેશનાં ચલણનું....
- (A) આંતરિક મૂલ્ય દર્શાવે છે.
(B) બાહ્ય મૂલ્ય દર્શાવે છે.
(C) આંતરિક અને બાહ્ય મૂલ્ય બંને દર્શાવે છે.
(D) ઉપરોક્ત એકપણ મૂલ્ય દર્શાવતો નથી.
- (20) ફુગાવો જ્યારે અમુક વસ્તુઓ પૂરતો જ મર્યાદિત હોય ત્યારે તેને કેવો ફુગાવો કહેવામાં આવે છે ?
- (A) અલ્પકાલીન (B) આંશિક
(C) પૂર્ણ (D) દીર્ઘકાલીન

2	મોસમી પરિવર્તનો અને દીર્ઘકાલીન પરિવર્તનો સમજાવો.	10
	અથવા	
2	વિનિમય દર નિર્ધારણનો માંગ-પુરવઠાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.	10
3	મધ્યસ્થ બેંકનાં ગુણાત્મક શાખ-નિયંત્રણનાં સાધનોની ચર્ચા કરો.	10
	અથવા	
3	વ્યાપાર ચક્રના તબક્કાઓ સમજાવો.	10
4	વિનિમયદર નિર્ધારણનો સમ-ખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત.	10
	અથવા	
4	કુગાવાનાં કારણો સમજાવો.	10
5	નોંધ લખો :	10
	(1) બોન્ડ દર	
	(2) બિલદર	
	(3) થાપણ દરો.	
	અથવા	
5	મધ્યસ્થ બેંકનો અર્થ સમજાવી તેનાં કાર્યો વર્ણવો.	10
6	કુગાવાની સમાજના જુદા-જુદા વર્ગો પર થતી અસરોની ચર્ચા કરો.	10
	અથવા	
6	વ્યાજનો ધિરાણ ભંડોળનો સિદ્ધાંત વર્ણવો.	10

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Answer all the questions on the basis of internal options.
(2) Figures to right side indicate marks of the question.

1 Write right answers of M.C.Q. : 20

- (1) In which stage of business cycle there is slow rise in price, production, employment and income ?
(A) Boom (B) Recession
(C) Revival (D) Down-trend
- (2) Main business cycles are known by which economist's name ?
(A) Joseph Kitchen (B) Clement Juggler
(C) Condretiff (D) G. V. Haberler
- (3) Cyclical fluctuations are not found in which countries ?
(A) Industrial countries
(B) Agricultural countries
(C) Underdeveloped countries
(D) Developing countries
- (4) How many types of economic fluctuations are there ?
(A) Two (B) Five
(C) Three (D) Four
- (5) Economists describe inflation as which disease of the economy of a country ?
(A) Cancer (B) T.B.
(C) Cholera (D) Diabetes

- (6) The time period of short-term inflation is how much ?
(A) Long (B) Short
(C) Medium (D) Very long
- (7) In 1923 in which country inflation took place ?
(A) India (B) Canada
(C) America (D) Germany
- (8) When was the Reserve Bank established in India ?
(A) 1929 (B) 1935
(C) 1921 (D) 1937
- (9) From when the minimum reserve system was implemented in India ?
(A) 1952 (B) 1959
(C) 1954 (D) 1956
- (10) How many types of functions are carried by the Reserve Bank as a banker to the commercial banks ?
(A) Five (B) Three
(C) Two (D) Four
- (11) Which economist has said "Bank rate by bringing changes in the interest rates brings in change in the demand of loan ?
(A) D. Cocke (B) Keynes
(C) Hautrey (D) Crowther
- (12) The prevailing rate of interest rate on bond is a _____ rate.
(A) Bill (B) Bond
(C) Deposit (D) Rapo
- (13) Cash-preference of money means _____ preference.
(A) Saving (B) Investment
(C) Liquidity (D) Storing

- (14) The people's objective of keeping on hand money even allowing to let go interest is of -
- (A) exchange (B) precaution
(C) speculative purpose (D) above all
- (15) "Keynes" cash preference theory ignores
- (A) Financial factors
(B) Actual factors
(C) Financial and Actual factors
(D) Combines Financial and Actual factors
- (16) Theory of balance of payment means _____ theory.
- (A) Mint parity (B) Purchasing power parity
(C) Demand and supply (D) None
- (17) The form of purchasing power parity is _____.
- (A) Relative (B) Absolute
(C) Relative and absolute (D) None
- (18) There are _____ theories explaining exchange rate determination.
- (A) Two (B) Three
(C) Four (D) Five
- (19) Exchange rate indicates the country's _____ value.
- (A) Internal (B) External
(C) Internal and external (D) None
- (20) When inflation is limited only to certain commodities then it is called which type of inflation ?
- (A) Short term (B) Partial
(C) Perfect (D) Long term

2 Explain the Seasonal Fluctuations and Secular Fluctuations. 10

OR

2 Explain the theory of demand and supply determining the exchange rate. 10

3 Discuss the tools of qualitative credit-control of the Central Bank. 10

OR

3 Explain the stages of business cycle. 10

4 Theory of purchasing power parity of determining exchange rate. 10

OR

4 Explain the causes of Inflation. 10

5 Write notes : 10

(i) Bond rate

(ii) Bill rate

(iii) Deposit-rate

OR

5 Discuss the meaning of Central Bank and discuss its functions. 10

6 Discuss the effects of Inflation on different classes of society. 10

OR

6 Describe the Loanable Fund theory of Interest. 10